

ہندوستان دے پنڈاں وچ وسدے ۷۰ فیصدی لوکاں دا بُرا حال

ہندوستانی حاکم جماعتاں، اوناں دا راج تنتر آتے سرکار روز
پرچار کردے ہن کہ پچھلے دہاکے وچ کیتے گئے آرتھک سدھاراں
نال ہندوستان دا کایا کلپ ہو رہیا ہے آتے ہندوستان دے
لوک خوش حالی ول وڈھ رہے ہن۔

موجودہ پردھان منتری منموہن سنگھ نے وی دہاتی علاقیاں دے
کایا کلپ لئی کئی پہلیاں پردھان منتریاں وانگ کئی سکیاں دا
اعلان کیتا ہے۔ سرکاری پرچار انوسار دسیا جاندا ہے کہ انہاں
سکیاں نال دہاتی علاقیاں نوں بڑا فائدہ ہووے گا۔ سرکار کہندی
ہے کہ انہاں سکیاں دے تہت جنہاں پنڈا وچ ۱۰۰۰ توں زیادہ
لوک رہندے ہن اوناں نوں سڑکاں بنا کے قصبیاں آتے شہراں
نال جوڑ دتا جاویگا۔ پر ۲۰۰۱ دی مردم شماری مطابق ہندوستان
دے ۶۱ فی صدی پنڈاں دی آبادی ۱۰۰۰ توں گھٹ لوکاں دی ہے۔
ظاہر ہے کہ سرکار دے اپنے اعلان انوسار وی مُلک دے ۶۱ فی
صدی لوکاں نوں ایہدا کوئی فائدہ نہیں ہون لگاں۔ سو، ایہ
صرف ووٹاں لین لئی اک سیاسی سٹنٹ ہے جہدا پنڈاں دے
لوکاں دی بہلائی نال کوئی تالک نہیں۔

پچھلے دہاکے وچ کھیتی باڑی آتے سرکاری خرچہ مُلک دی ساری
پوداوار دے ۶۰ فی صدی توں وی گھٹ کے صرف ۳۰ فی صدی
ہو گیا ہے۔ کھیتی وچ پیدائش دی در پہلاں نالوں گھٹ کے کل
پیداوار دا صرف ۱۰ فی صدی رہ گئی ہے۔ اک کھوج مطابق

دسیا گیا ہے کہ لوکان نوں ملن والے اناج دی ماترا دی
 در گھٹی ہے اتے اوسے ہی پدھر تے آگئی ہے جتھے کہ
 ایہ ۵۱-۱۹۵۰ وچ سی۔ اناج دی پیداوار پچھلے سالن وچ کوئی
 زیادہ نہیں ودھی اتے اوتھے ہی کھڑی ہے۔ اک انٹراشٹری ایجنسی
 (ایفئیقوؤ) دے مطابق ہندوستان وچ پچھلے دہاکے وچ بھگھمری
 ودھی ہے۔

سرکار دے منتری اتے سپیشلسٹ کساناں نوں اناج دی جگہ اوہ
 فصلاں اگاؤن لئی کہہ رہے ہن جنہاں دے بہاء زیادہ
 ہن اتے جنہاں نال نقد پیسے زیادہ مل سکدے ہن۔ ایہ
 وی اک لوکان وچ بھلیکھا پاؤن دی ہی گل ہے کیونکہ سرکار
 ہی اناج دیاں قیمتاں متہدی کردی ہے اتے جس حساب نال بہاء
 بٹھدی ہے اوس نال چھوٹے کساناں دا گھان ہو رہیا ہے۔
 اس سال آلو، کپاہ اتے جھونے دی فصل دے بہاء بہت
 گھٹ رکھن نال کساناں دا بُرا حال ہویا ہے۔ سرکار کساناں
 نوں ایہ رائے وی دندی ہے کہ اوناں نوں اوہ فصلاں لاؤئیاں
 چاہیدیاں ہن جنہاں دے بیجاں دے زیناں دا سودھ کیتا گیا
 ہے۔ پر اس بارے کوئی زیادہ کھوج نہیں کیتی گئی اتے ایہ
 بیج دوسرے بیجاں اتے فصلاں لئی مارو وی ثابت ہو سکدے ہن۔
 گجرات وچ کپاہ دے ایہو جے بیجاں دی ورتوں نال فصلاں دا
 بہت ہی بُرا حال ہویا ہے۔

کساناں دے سیر قرضے دی پنڈ ہر سال ودھدی جا رہی ہے۔
 سرکاری انکڑے دسدے ہن کہ ہر سال ۲۰ لکھ چھوٹے کسان
 قرضے دے بہار ہیٹھ آکے اپنی زمین ویچن لئی مجبور ہو رہے

ہن۔ قر ضے دے مارے کسان خدکشیاں کر رہے ہن۔ آندھرا پردیش وچ، جہنوں عالمی بینک آتے ہور سامراجی ایجنسیاں ترقی دا اک نمونہ دسڈیاں نہیں تھکڈیاں سن، اوتھے ہزاراں ہی کساناں نے خدکشیاں کیتیاں ہن۔ اسے تراں ہورناں صوبیاں وچ وی کساناں نے قر ضے آتے غریبی توں مجبور ہوکے خدکشیاں کیتیاں ہن۔ پنڈاں وچ قر ضے دا بہار بینکاں دے علاوہ غیر سرکاری سنستھاواں وی ودھا رہیاں ہن۔ مثال دے طور تے چھوٹے قر ضے دین دیاں سکیاں تہت چھوٹے چھوٹے کاروباراں لئی لوکاں نوں ۲۴ توں ۳۶ فی صدی دی در دے ویاج آتے پیسے اُدھار دتا جاندا ہے آتے قر ضے دے جال وچ فسایا جا رہیا ہے۔

اک پاسے ہندوستان دے پنڈاں دے لوکاں دا ایہ بہیڑا حال ہے پر دوجے پاسے وڈے دھناڈھ ذمینداراں دیاں زمیناں آتے دولت بہت ودھے ہن۔ مثال دے طور تے پنجاب وچ پچھے جھے رولا پیا سی کہ اس گل دی تفتیش کیتی جاوے کہ پرکاش سنگھ بادل کول ۶۰۰ کروڑ روپئے کتھوں تے کیویں آئے ہن۔ چھوٹے کساناں دیاں زمیناں بینکاں دی نیلامی راہیں انہاں وڈے دھناڈھ ذمینداراں کول پہنچ رہیاں ہن۔ آزادی دے بعد پچھلے ۵۵ سالوں دا تجربہ دسدا ہے کہ ہندوستان دے راج تنتر، سرکاراں آتے سیاسی پارٹیاں دی پنڈاں دے لوکاں دے اس بہیڑے حال نوں سدھارن وچ کوئی دلچسپی نہیں۔ ہریک سرکار آتے پارٹی طاقت وچ آؤن لئی پنڈاں دے کایا کلپ دے نعرے لاوندی آئی ہے آتے وعدے کردی رہی ہے۔ پر پنڈاں دا حال اگے نالوں وی بہیڑاں ہندا جا رہیا ہے۔ ایہ گل صاف ہے

کہ پِنڈا دے حال نوں سُدھارن لئی انہاں سرکاراں آتے سیاسی پارٹیاں جاں اس راج تنتر تے وساہ نہیں کیتا جا سکدا۔

ہن سوال ایہ اُٹھدا ہے کہ لوک کیہ کرن؟ آزادی توں پہلاں آتے پچھلے ۵۶ سال دے تجربے توں ایہ گل صاف ہے کہ لوکاں نوں آپ ہی آپنی طاقت آتے ایکتا تے نرہر ہوکے اس مسلے دا حل کرنا پینا ہے۔ اس دے علاوہ کوئی چارا نہیں۔ اس لئی اوناں نوں بُنیادی آرٹھک، سیاسی آتے سماجک رشتیاں وچ تبدیلی لیاؤنی پویگی۔ پر اس کم لئی پہلاں لوکاں نوں آپ اکٹھے ہونا پینا ہے کیونکہ جدوں اوہو ایہ فیصلے کرن دی گل کرنگے تاں پولیس آتے فوج راہیں ہندوستانی راج تنتر دا ڈنڈا اوناں اُپر پئیگا۔ ایہدا مقابلہ کرن لئی اک سیاسی لہر چلاؤن دی لوڑ ہے۔ جتھے کتے وی لوکاں نے آپنی قسمت دے فیصلے اپنے ہتھ وچ لین دی کوشش کیتی ہے اوتھے ہی ہندوستانی راج تنتر نے انہاں لہراں نوں ڈانگاں آتے گولی سکے نال دباؤن دی کوشش کیتی ہے۔

پر حالات مجبور کر رہے ہن تے دس رہے ہن کہ انہاں تبدیلیاں دے بغیر لوکاں دا حال سُدھر نہیں سکدا۔ پیسے دے زور نال ستا نوں پھڑی بیٹھیاں طاقتاں کہندیاں ہن کہ اوہ ہر اوس تبدیلی دے ورودھ وچ ہن جس نال لوکاں دا بہلا ہووے۔ اک پاسے پِنڈاں آتے شہراں دے دے دے گچلے لوک ہن تے دوجے پاسے پیسے آتے ڈنڈے دا زور ہے۔ انہاں دوہاں طاقتاں وچ کوئی سمجھوتہ مُمکن نہیں ہو سکدا۔ لوکاں نوں آپنی مُکتی لئی ایہ گھول چلاؤنا ہی پینا ہے۔ پِنڈاں

دی وسوں نوں، جو کہ ہندوستان دی وسوں دی ۷۰ فی صدی حصہ
ہے، شہراں اتے قصبیاں دے محنت کش، روشن خیال اتے دیش بہگت
طاقتاں نال جو اک نویں اُساری لئی سنگھرش کر رہیاں ہن،
اک مٹھ ہوکے نویں رشتے قائم کرن لئی جدوجہد چلاؤن دی
لوڑ ہے۔ اس سنگھرش دا اک اہم حصہ ایہ وی ہو سکا
ہے کہ پنڈاں دے لوک سارے ہی سادھناں نوں اپنے ہتھ وچ
لے کے اوناں بارے آپ فیصلے کرن ول ترن۔ جنّاں چر ایہ
فیصلے سرکار جاں منڈی دے ہتھان وچ ہن اُنّاں چر لوکاں
دی حالت سدھر نہیں سکی۔

پنڈاں دے لوکاں نوں پنڈ دے سادھناں بارے سارے فیصلے اپنے
ہتھ وچ لین دی لوڑ ہے۔ ایہ اک وڈے سنگھرش راہیں ہی اوناں
دے ہتھ وچ آ سکا ہن۔ ایہ جدوجہد اک نویں سیاسی پرئالی،
ارتھ ڈھانچہ اتے نویں راج تندر دی اُساری دا انکھڑواں حصہ
ہے۔ صرف لوک ہی اپنی طاقت اتے ایکے نال اس کم نوں
سرے چڑھا سکا ہن۔